

Remissvar: Kampen om tiden- mer tid till lärande (SOU 2021:30)

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen:

Barn- och utbildningsförvaltningens skrivelse antas som kommunens remissvar.

Sammanfattning

Regering beslutade den 27 februari 2020 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag som syftar till att elever, som riskerar att inte bli behöriga till gymnasieskolans nationella program, ska ges bättre förutsättningar att uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Utredningens uppdrag handlar om att föreslå olika åtgärder för att elever som riskerar att inte bli behöriga till gymnasieskolans nationella program ska ges bättre förutsättningar. Förvaltningen menar att utredningen är grundligt utförd och att det utifrån ett kommunalt perspektiv är görligt att genomföra samtliga förslag till lagändringar. Förvaltningen gör även bedömningen att de föreslagna lagändringarna är gynnsamma för att öka behörigheten till gymnasieskolan.

Bakgrund

Regering beslutade den 27 februari 2020 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag som syftar till att elever, som riskerar att inte bli behöriga till gymnasieskolans nationella program, ska ges bättre förutsättningar att uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Utredningens uppdrag handlar om att föreslå olika åtgärder för att elever som riskerar att inte bli behöriga till gymnasieskolans nationella program ska ges bättre förutsättningar. Utredningen ska ta ställning till om målgruppen för stödinsatserna prioriterad timplan och anpassad timplan bör utvidgas och vilka skolformer och årskurser som bör omfattas av en läxhjälpgaranti. Vidare ska utredningen ta ställning till om huvudmannens skyldighet att erbjuda lovskola ska utvidgas när det gäller årskurser och skolformer samt föreslå hur en skyldighet att delta i lovskola ska utformas och för vilka elever den ska gälla. Utredningen ska också analysera och föreslå hur skolplikten kan förlängas för nyanlända elever som inte är

behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan samt analysera och föreslå hur nyanlända elever i högstadiet och i gymnasieskolans introduktionsprogram som omfattas av förslaget om förlängd skolplikt ska ges kortare sommarlov och därmed mer tid till undervisning.

Nedan sammanfattas betänkandets förslag och bedömningar uppdelat i fem delområden

- Prioriterad och anpassad timplan

Utredningen föreslår att åtgärderna prioriterad och anpassad timplan implementeras på nytt och därefter följs upp och utvärderas.

- Studietid

Utredningen förespråkar studietid för samtliga elever istället för läxhjälp till vissa. Studietid är ett bredare begrepp än läxhjälp och riktar sig till samtliga elever och inte enbart de elever som riskerar att inte bli behöriga till ett nationellt gymnasieprogram. Utredningen föreslår att studietid ska erbjudas att alla skolenheter i årskurserna 4-9 med två timmar per vecka, under eller i direkt anslutning till elevernas skoldag. Huvudmannen bestämmer över verksamhetens innehåll och det är frivilligt för eleverna att delta.

- Lovskola

Huvudmannens skyldighet att erbjuda lovskola föreslås utvidgas med 25 timmar för elever i årskurs 9. Utredningen förordar en fortsatt frivillighet att delta i lovskola.

- Förlängd skolplikt för nyanlända

Utredningen anser att det saknas förutsättningar för att föreslå en förlängd skolplikt för alla nyanlända.

- Språkstärkande sommarskola

Utredningen bedömer att det föreligger olika hinder för att föreslå en förlängning av nyanländas skolplikt. Det innebär att det saknas förutsättningar att lägga fram ett förslag om kortare sommarlov för nyanlända.

Övrig bedömning och konsekvenser

Barn- och utbildningsförvaltningen menar att utredningen är grundligt utförd och att det utifrån ett kommunalt perspektiv är görligt att genomföra samtliga förslag till lagändringar, vad gäller kostnader för personell bemanning. Somliga åtgärder kan i ett kortsiktigt perspektiv utgöra en ökad personalkostnad för grundskolan, men som kan minska andra kostnader om eleven då klarar gymnasiet på tre år genom att nå gymnasiebehörighet efter årskurs 9.

Förvaltningen håller med om att den avgörande faktorn för att eleven når gymnasiebehörighet är lärarens kompetens att möta och anpassa lärmiljön för eleven i samarbete med elevhälsan. Mer tid är sällan en avgörande faktor, förutom vid akutinsatser och då för elever som ligger nära gränsen för gymnasiebehörighet.

Prioriterad timplan och anpassad timplan

Barn- och utbildningsförvaltningen vill betona att det, liksom utredarnas slutsats, finns behov av ytterligare implementering av syfte, avgränsning och användning av prioriterad och anpassad timplan. Dess åtgärder används i mycket liten omfattning, troligtvis på grund av att rektor och elevhälsa inte har tillräcklig kunskap om verktygen.

Studietid

Förvaltningens uppfattning är att många skolor redan har någon slags organiserad läxhjälp, men att det har olika namn, bemannas på olika sätt och organiseras på olika sätt. Att kalla det för studietid anser förvaltningen är bra, precis som utredningen menar. Lagstadgad studietid skulle kunna skapa merkostnad för bemanning med legitimerade lärare, men utrymmet torde finnas hos de flesta skolor, samt att genomförandet av arbetet med eleverna till viss del kan bemannas med annan personal med pedagogisk insikt är gott ur ett personalplanerande perspektiv. Att studietid skulle finnas som en åtgärd i ett åtgärdsprogram om det förläggs under skoldagen, anser förvaltningen vara bra. Förvaltningen vill gärna göra ett medskick till utredningen gällande möjligheten att kunna organisera studietiden via ”fjärrundervisning” för att på så sätt kunna säkerställa kvalitet och effektivt resursutnyttjande vid exempelvis små skolenheter.

Utökad lovskola

Att utöka lovskolan med ytterligare 25 timmar, att fördela över läsåret, kommer att fördyra verksamheterna, men barn- och utbildningsförvaltningen menar att det vore gynnsamt att tidigarelägga insatserna till innan det blir dags för betyg, för att eleven ska ha större chans att nå gymnasiebehörighet. Förvaltningen håller med om att det är mer gynnsamt för eleverna att delta om lovskolan anordnas i en bekant miljö, som på den egna skolan.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Johan Svedmark
Barn- och utbildningschef

Niclas Arkåsen
Stabschef